

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrtnih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.50 „ „ „ 4. — za pol leta . . . 5. — „ „ „ 8. — za vsa leta . . . 10. — „ „ „ 18. — Na naročbe brez priložne naročilnice se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 v. n., v Gorici po 3 v. n., Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 v. n., v Gorici 4 v. n.

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

Nekoliko odgovora g. posl. Šukljeju.

IV.

Gosp. poslanec Šuklje je tudi izrekel med drugim svojo misel, da pod Windischgrätzom nismo nič na slabšem kakor pa pod Tasseffem.

Ta izrek g. poslanca nam daje priliko, da tudi v tem pogledu odkrito povemo svoje mnenje.

V prvo nam je naglašati, da se mi — ki smo sedaj v opoziciji, — nikdar in nikoli nismo identifikovali se s sistemom grofa Tasseffa, kakor bi utegnil kdo izjaviti iz besedila izjave g. Šukljeja, kajti tudi proti Tasseffu, smo bili v opoziciji ves čas, ako preskočimo prvo dobo njegovega vladanja — njegove medene tedne.

Takoj s prvega začetka smo pač velikim veseljem pozdravili nastop grofa Tasseffa, a naše veselje se je začelo kmalo ohlajati, ker smo videli, kako se oddaljuje bolj in bolj od svojega programa, izraženega v prestolnem govoru s leta 1879., programa: da Avstrija bodi zaščitnica vsem narodom. In ko smo se slednjem uverili, da grof Tasseff stoji le s jedno nogo med nami, a srce da mu je med našimi nasprotniki, tedaj se nismo premišljali niti eden sam trenutek, kako nam je urediti svoje postopanje, tedaj smo kar brez obotavljenja sprejeli geslo: v opozicijo!

In to spoznanje je gotovo vplivalo tudi na zavedni narod češki, da je odposlal v zbornico same mladočeške poslance, o katerih je vedel, da bodo tirali opozicijsko politiko in o katerih toži g. poslanec Šuklje, da so mnogo škodovali valic mnogim svojim talentom. Gosp. poslanec naj nam oprost, ako mu tu povemo kar naravnost, da zamenjuje posledice s varokom. Kajti povsem krivo je menenje, da so se le Mladočeški prisilili grofa Tasseffa, da je jel pakirati s nemškimi liberalci, ampak jasna resnica je, da je grof Tasseff se svojo skokovito, nerazumljivo, nedosledno in omahujočo politiko izval silno ogrodenje med narodom češkim in iz tega ogrodenja še-le se je razvilo mladočeško gibanje. Ne čehi so razbili Tasseffovo vedino, ampak razbil jo je — on sam.

To je resnica, g. poslanec! A tu nam stopa živo pred oči nerazumljivo postopanje g. poslanca Šukljeja in njegovih tovarišev: ves čas, ko je grof Tasseff se svojim postopanjem izval najhujšo nevoljo med avstrijskimi Slovani in ko je kasal se svojimi dejanji, da je že davno vrgel svoj prvotni in pravični program med staro šaro, ves ta čas, pravimo, stali so mu sveto na strani gospoda Šukljeja in družba, v istem hipu pa, ko je hotel izvršiti moder, pravičen in zares državniški čin — ko je hotel uvesti volilno preobnovo in tako zadati smrtni udarec našim večnim nasprotnikom — v istem hipu so mu obrnili hrbet, pridruživši se nemškim liberalcem. To postopanje sedmorice slovenskih

poslancev nam ostane večna zagonetka. Po takem je odprto vprašanje, kdo je več škodoval: ali Čehi se svojo doslednostjo, ali pa naša sedmorica se svojo nedoslednostjo, porodivši se iz slepe pokorščine do grofa Hohenwarta?

Toda povrtno se k prispejemo med Windischgrätzom in Tasseffom. Čujte našo odkrito izpoved: tudi nam je princ Windischgrätz simpatičnejši od Tasseffa, ako hočemo poštovati osebne nazore in političko poštenje posamičnih ministrov v sedanjem kabinetu. Ali nam se sdi krivo, da se gospoda koaliranci v jednomer sklicujejo na pravičnost tega ali onoga ministra. Kajti glavna stvar nam je in mora biti — sistem! Ne Windischgrätzu, Falkenhaynu ali Madejskemu velja naša borba, ampak onemu sistemu, v katerem nam dele politični in gmotni kruh nemški liberalci, kar je pripoznal poslanec Šuklje sam, četudi nekako po ovinkih. Tudi mi ne bi imeli ničesar proti koaliciji s poštenimi Nemci, ali s židovskimi liberalci! — ne, to pa ne, ker vemo, da volk pač izgubi svojo dlako, svoje pravi nikdar!

G. poslanec se nam kaže rad kot praktičnega politika. Se stališča „praktičnosti“ je dokazoval tudi potrebo, da paktujemo s nemškimi liberalci. No, mi menimo, da ne- središnjejšega trenutka si pač ni mogel izbrati g. poslanec Šuklje, da zagovarja svojo zvezo s nemškimi liberalci. Kajti uprav s praktičnega stališča moral bi se braniti s vsa- štirim zvezami se stranko, ki je izgubila popolnoma vse zaupanje med ljudstvom in ki hita od jednega volilnega poraza do drugega, ki je že izgubila ves svoj upliv v središču države, na Dunaju, ki je prišla ob ves krodit na nemškem Češkem in kateri ravno kar proti nevarnosti, da izgubi svoj poslednji ljudski mandat na Štajerskem in da izgubi dva mandata v oni kronovini, ki jej je bila dosedaj najvarnejše zavetišče in najtrdnjša trdnjava, prava „Hochburg“: na Korškem.

To se nam toraj ne vidi posebno praktično, da gosp. poslanec stavi vse svoje upanje v stranko, kateri proti v bližnji bodočnosti popoln propad.

Gosp. posl. Šuklje je izrekel golo resnico, ko je rekel, da Kranjska se ne bo mogla ubraniti tujega nasilstva, ako se potlačijo in ponemčijo štajerski Slovenci. Le žal, da je gosp. poslanec povedal le pol resnice, da se je spominjal le periferije na severu, a je čisto prezrl periferijo na jugu, kjer je naš položaj še veliko opasnejši. Tu doli naj bi obrnil svoje oko gosp. poslanec, in potem bi gotovo razumel našo opozicijo, ker bi se prepričal do dobrega, da nas le skrajna sila, ne pa politična strast, sili v borbo proti sedanjim odnosom. Videli bi, da ves naš narodni obstanek visi na jedni sami niti, in

uveril bi se, da v takem položaju ni mogoče govoriti o „premirju“. V premirju bi segnila in se pretrgala še ona tanjša nit in kmalu bi stalo tisto tuje nasilstvo, o katerem govori gosp. poslanec, na pragu Kranjske. In kaj pride potem, to si lahko v duhu nariše tudi gosp. posl. Šuklje. Opravičena je torej naša prošnja do gospoda poslanca in njegovih somišljanikov, da bi se nekoliko bolj brigali za periferijo na jugu, nego so se brigali do sedaj.

Še par besedij. Gosp. poslanec je britko tožil, da se je tolmačil krivo tisti njegov glasoviti izrek — da se nam reče slovenski narod obrača od Zapada in približuje Vzhodu. Strmel da je, vidoč, da se mu podtika, kakor da je hotel svojemu narodu očitati izdajstvo. Tudi tu bodi gospodu poslancu odkrit odgovor: Nočemo trditi nikakor, da je hotel gospod poslanec sumničiti ves narod, vsekako pa je učinil veliko rivičo svojim političkim nasprotnikom v domačem taboru in škodoval je tudi ukupni narodni stvari. Gosp. poslanec je moral vedeti, kako perfidno izkoriščajo naši nasprotniki vsako neprevidno besedico, in zato mu je bila dolžnost, biti previdnejši. Kaj hočete več: celo družbo sv. Mohorja napadajo naši nasprotniki, sklicujejo se na besede Šukljeja! Izkoriščujoč izjavo g. poslanca ne govore naši sovražniki le o slovenskih radikalcih, ampak oni sumničijo kar na kratko vse gibanje naroda slovenskega. Za bodoče bi želeli torej nekoliko več previdnosti.

S tem zaključujemo. Gosp. poslanca pa prosimo, da nam ne zameri, ako smo odkrito povedali, kar nam je bilo na srcu. Clara paeta, boni amici.

Politiške vesti.

Slovenski nižji gimnazij v Celju? Dunajski „Vaterland“ je prinesel velevažno vest, da se je vlada že sporazumela z levičarji za to, da se v Celju osnuje samostojen slovenski nižji gimnazij. Levičarji se ne bodo upirali osnutju slovenskega gimnazija, ker jim je zagotovljena posebna kompenzacija ali odškodnina. Ako je res, da je bil pri dotičnem posvetovanju tudi glasoviti posl. Forreger in da je tudi ta poslednji pritrdil osnutju slovenskega gimnazija, potem se moramo bati po vsaj pravici, da bode dotična kompenzacija jako jako mastna. Kakor bi se veselili važne pridobitve slovenskega gimnazija za Celjske Slovence, tako bi morali iskreno obžalovati, ako bi hotela vlada z jedno roko dajati, a z drugo jemati. Za sedaj moramo seveda potrpeti, dokler ne izvemo, kako odškodnino so zahtevali nemški liberalci.

Nadzorovanje avstrijske vojske. „Reichswehr“ javlja, da bode takoj po končanih velikih vojaških vajah imenovan naslednik pok. nadvojvodi Viljemu kot gene-

ralni nadzornik topništva. Bržkone bode po- višan na to čast sedanji zapovednik v Budimpešti, grof Lobkovic. — Nadalje se osnujejo tri nova nadzorstva, kojih namen bode ta, da odredijo potrebno, da bode vojska pripravljena za vsak nenaden slučaj. Ti trije nadzorniki bodo menda: baron Schönfeld (poveljnik jugo-zapadne vojske), baron Appel (poveljnik jugo-vostočne vojske) in knez Windischgrätz (poveljnik severne vojske). Nadvojvoda Albreht ostane i nadalje vrhovni nadzornik celokupne vojske.

O volilnem gibanju v okraju Ljubno-Bruk na Štajerskem, kateri okraj je zastopal do sedaj vodja levičarjev Heilsberg, prihajajo dan za dnem poročila, po katerih moramo sklepati, da nemško liberalna stranka izgubi skoro gotovo še ta poslednji ljudski mandat, ki ga je imela do sedaj na Štajerskem. Dne 22. t. m. je bil v Bruku volilen shod, pri katerem so se navzoči volilci — bilo jih je 180 — jednoglasno izrekli za kandidacijo nemškega nacionalca Walza.

Arheološki kongres v Spljetu. Na čast udeležnikom mednarodnega kongresa starinoslovcev bil je v Spljetu dne 23. t. m. banket, pri katerem je zastopnik hrvatske vlade dr. Bojničić napil združenju Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo.

Ruski car je obolel za influenco. Nevarnosti ni nikake.

Vest o umoru Crispija je tudi na Dunaju povzročila veliko razburjenje, kakor posnemljemo iz tamošnjih listov. Ves svet je uverjen namreč, da bi v Italiji nastale grozne homatije, ako bi v tem hipu izgubili železnega in energičnega Crispija, kateri jedini — tako trdijo — more se svojo jekleno voljo brzdati nasilne življe, kateri delajo na radikalen preobrat sedanjega reda v Italiji.

Dragan Cankov se je izjavil v pogovoru s nekim časnikarjem, da se povrno na Bolgarsko ne glede na vse posledice, ki ga utegnejo tam doleteti. Ako ga tudi zaprejo, nič ne de, temu je že vajen. Pripravljen je podpirati prince Ferdinanda, ako poslednji le izpolni one pogoje, koje je Cankov označil v svojem proglasu do naroda bolgarskega. Omenjajoč Rusije govoril je Cankov, — tako zatrjuje omenjeni časnikar — v svečanem tonu. Jako laekavo se je Cankov izrazil o soprogi prince Ferdinanda, Mariji Lujizi. Hvalil je posebno nje razviti razum.

Vojna med Kitajem in Japonsko. Japonsko plemstvo je baje podpisalo brezobrestno posojilo 80 milijonov za vojni zalag.

Različne vesti.

Imenovanje in premeščenja. G. dr. Anton Hochegger je imenovan definitivnim okrajnim glavarjem, ter ostane še nadalje pri c. kr. namestništvu kot upravitelj I. oddelka. Okrajni glavar g. Fr. vitez Schwarz je

PODLISTEK.

120

Kmetijski upor.

Spisal August Šenoa. Preložil I. P. Planinski. — XXXI.

Pustna noč je leta 1573. Zvezde migljajo kot biseri na čistem nebu, po gorah in dolinah se lesketa ob mesečini debel sneg, čudno se blesti ivje na suhih vejah, ledene sveče ob slamatih strehah kmetijskih koč, v katerih se žare mala okenca kakor rdeče oči, a iznad streh se veselo vije beli dim. V brdovški pivnici gore luči, ovilijo goali in drgne bas, pijoč, plešoč vriska svet. Tudi v župnem dvorcu gori luč. Pred župnikom kleči kmet Ilija Gregorič. Izpovedal se je svojih grehov, prosi blagoslova.

— Oče duhovni, reče, očistili ste me greha, ženo in otroke odpravil sem k Oavldu

v Pišce, ondu so varni. Svoboden sem in močan. Sedaj naj napoči pravica. Blagoslovite me.

— Bog te blagoslovi, odgovori solznih oči starec. Gospod, sodnik in pravičnik Bog naj vam kaže pot. Bodite pravični, kot je on. Pojdi, sinko, v miru in angelji naj te vzemo pod svoje peroti. Bog ve, če te bodo moje stare oči zopet videle, ali spremljala te bo moja duša in molitev. Z Bogom!

Ne daleč od župnikovega dvorca so enide Ilija z visokim človekom.

— Ilija, pravi tujec, prihajam od Gubca, privajam ti štirideset mož pod dobrimi puškami.

— Dobro. Postavi ljudi za pivnico, a na znamenje prihrumi. Ali je Gubec pripravil vse?

— Vsek hip se vzdigne.

— Torej pazi, pravi Ilija in krene proti pivnici.

V belem dimu vrvi pijoč kmetijski svet. Žar luči igra veselo nad kmetijskimi glavami. Gosli cvilijo v kotu, vino teče, da je veselje, a sredi sobe se vije kolo. Za mizo nasproti vrat sedijo Gušetič, Nožina in Bistrič. Zadoljno gleda Gušetič v kolo in pije, nemo zre Nožina predse, a pisar Drmačič zvija se vrisaje v veseljem kolu. Veseli narod! Srečni narod! Ne boli ga nič. Zdajci vstopi Ilija Gregorič. Na kučmi mu maha petelinje pero, po ramenih mu viali podolgaat kožuh.

— Živio Ilija! zagrmí razvneti narod. Živio in zdrav bil na veseli pust!

— Veselite se, bratje, nasmešno se resnobno kmet in prisede k Nožini.

In zopet zagodejo goali in zavzene kupice, a kolo se vrti in vrti narod kot bi ga podil vrag.

— Juju! Poskoči, dekle! zakliče pisar, poskakuje kot jarec; niti lucifer nima v peklu lepše maskarade.

V sobo plane dekle in strahoma šepne: — Na Sosed gredo!

Svet se zavzame, kolo postoji, gosli umolknejo. V sobo stopi Peter Bošnjak s četvero oboroženih tovarišev.

— Dober večer, ljudje! reče, le dajte! Veselite se! To je prav! Krčmar, tri vrče vina! Naj se pije, dokler je duže!

Kmetje molče. Tedaj obliči Petrovo oko na zakotnem pisarji, kateri kakor maček gleda v Tahijevega služabnika.

— Oj, nasmogje se Peter, katera voda je tube prinesla, prebita mrcina? Mar si pozabil, da rasto tod vialice?

— Prihajam, Peter, reče pisar zlobno, atopivši pred Bošnjaka, da tebi in tvojemu gospodarju naznamim, da so se mi rebra začelila in da ima palica dva konca, a konopec ne vpraša, ali je vrat kmetijski ali velikaški. (Dalje prih.)

premeščen iz Pazina k namestništvu v Trst, na njegovo mesto v Pazin pride kot upravitelj okrajnega glavarstva namestniški tajnik gosp. Ivan Šorli, koperskemu okrajnemu glavarstvu pa boče upravljat tamošnji namestniški tajnik g. Perinello.

Slovenščina pri dež. uradih na Kranjskem. „Slov. Narod“ se toži, da se slovenščina pri dež. uradih na Kranjskem potiska v kot in na nje mestu se šopiri nemščina. Isto velja za deželne dobrodelne zavode in baš te dni je razpošiljal upraviteljstvo teh zavodov ljubljanskim čisto slovenskim zadrugam izključno nemške okrožnice. „Sl. Nar.“ vzklika: „Kam, za Boga pridemo, ako niti deželni uradi ne spoštujejo prvega deželnega jezika?“ (Menda zahteva tudi to koalicija? Ur.)

Kdo je poslanec za Barkovlje? Mestni svetovalec in dež. poslanec Mauroner je uležil te dni pri mestni delegaciji utok neke mesarice iz Barkovelj, v kojem zahteva proti splošni klavni naredbi, da sme dati pobijati svojo klavno živino v klavnici na Proseku namesto pri Sv. Sabi. — Kako neki pride gosp. poslanec Mauroner do tega, da njemu poverjujejo take vloge? Mar nimajo Barkovlje svojega postavno izvoljenega zastopnika? Ali je to le — nekako usiljevanje?

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali povodom smage okoličanke proti Furlanu J. L. 40 stotink, N. N. 23 in N. N. 20 stotink.

Z Goriškega se nam piše: Pretečeni četrtek imeli so veleposestniki posvetovanje glede bodočega kandidata. Na prigovarjanje in po pritisku nekih oseb proglasil se je kandidatom gosp. Klančič, župan v Podgori. Drugi veleposestniki, osobito oni iz Brd, bi bili pa za Antona Jakončiča, veleposestnika in hranilničnega uradnika v Gorici. Mož je značajan, inteligenten in navdušen Slovenec; ne sramuje se svoje narodnosti, temveč ponosen je na to. Dela za narod in žrtvuje kolikor mu moči dopuščajo. Po našem menenju bi imeli veleposetniki v gosp. Jakončiču pravega zastopnika.

Gosp. Klančič je sicer narodnjak in izvrsten župan, pa vendar po našem menenju ni sposoben za deželnega poslanca. Gospod Jakončič, kot hranilnični uradnik, pozna finančne razmere cele Goriške dežele. Poznan je od nekdanj kot pravi radikalec in še nam je v dobrem spominu, koliko truda mu je pravačila ustanovitve „Slov. jez.“ v Brdih. V poslednjem času se je odtegnil iz narodnega aktivnega delovanja, in ni čuda, saj pri goriških Slovencih ne veljajo več nazori, temveč osebnosti, in gorje nam, ako bodo ti osebni prepriki še nadaljevali.

Marsikdo boče morda trdil, da se s tem ruši disciplina. To pa ni res; kajti veleposestniki niso še navezani na sklepe društva „Sloga“ katero je proglasilo kandidatom g. Klančiča, ko ima g. Jakončič vendar v marsičem prednost; zato pa se je tudi večina volilcev za poslednjega odločila.

Društvo „Sloga“ ne zgubi popolnoma nič s tem, ako gosp. Klančič ne prodere, temveč pridobi si le s izvolitvijo Jakončiča, kateri boče prava in krepka podpora oni peščici naših poslancev, ki se do sedaj osamljeni trudijo v goriški abornici.

(Dodatek uredništva. Odkrito bodi povedano, da smo jako neradi priobčili ta dopis, ali storili smo to, da dokazemo svojo objektivnost ob vsakem vprašanju, ki slučajno razburja našo domačo javnost. Tudi mi pripoznamo radi, da je g. Jakončič razumen mož in veron rodoljub, toda priporočati ga ne moremo, ker zahtevamo od vsakogar, da se drži discipline. Poleg gg. Jakončiča in Klančiča je gotovo še velika drugih razumnih in značajnih mož med veleposestniki, a kam pridemo, ako bi vsakdo hotel dolati za svojega posebnega „razumnega“ moža? Gosp. Klančič je očitno le kandidat za skupino veleposestnikov in dolžnost je vsem, da vsi oddajo le njemu svoje glasove!)

V Cerknem na Goriškem je deputacija šestega glavnega zbora „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ odkrila spominsko ploščo s tem le napisom. „V tej hiši se je porodil 1. okt. 1814. dr. Fr. Močnik, vitez Fran Jožefovega reda in železne krone, sloveči matematik.“ — Postavila „Zaveza slov. učiteljskih društev“ 18. avgusta 1894. Vrlji cerkljanski rodoljubi so storili vso, kar je bilo mogoče, da se je slovesnost povišala. — Čestita duhovščina, na-

rodni društvi, starešinstvo in prebivalci sploh so se potrudili, da so se napravili slavoloki, da se je deputacija prearčno sprejela in se slavnost vršila tako, kakor zasluži sloveči cerkljanski rojak. Slavnostni govor je govoril gosp. cesarski svetovalec Fr. Vodopivec, ploščo pa je odkril s primernim nagovorom gosp. podpredsednik „Zaveze“ ravnatelj Lapanja iz Krškega.

Pri skupnem obedu v okrašenih prostorih g. Firberja (Petra Jurmana) zbrala se je mnogoštevilna družba. Poleg polnoštevilnega starešinstva je bila navzoča domača in bližnja duhovščina, gosp. sodnik plem. Lindemann in g. prof. Santel iz Gorice z družino. Zastopani ste bili društvi „Čitalnica“ s pevskim zborom in „Posojilnica“ po predsedniku g. S. Ravnikarju. — Da ni manjkalo napitnic in da je bila zabava prav srčna, razume se samo ob sebi.

Konečno naj rečem: Prijazno Cerkno ima vse pogoje, kateri so potrebni za vpeščen napredek; dal Bog, da bi med vrlimi Cerkljani vladala sopet taka sloga in edinost, kakoršna se je pokazala pri tej slavnosti, kjer je vsakdo pripomogel po svoji moči, da se je slavnost vršila tako, da je v čast lepemu kraju in njega prebivalcem.

Šolsko oblikovanje v tržaški okolici. Mestni magistrat je izdal svoje letno poročilo o šolskem obliki in učiteljskem osebju na občinskih šolah v mestu in v okolici. Iz tega iskaza je razvidno, da je tekom šolskega leta 1893/94 obiskovalo 10 šol, obatoječih v okolici, 1637 deškov in 1574 deklic, skupno torej 3211 otrok. Te šole so uvrščene po abecednem redu: Barkovlje, Bazovica, Katinara, Opčine, Prosek-Kontovelj, Rojan, Sv. Križ, Škedenj, Trebeš in Vrdela. Učiteljev je bilo nameščenih 22, učiteljic 18, mimo teh še 5 začasnih podučiteljic ali namestnih učiteljic in 18 učiteljev veronauka (duhovnikov). Največ otrok je bilo vpisanih v šoli v Škedenju (540), najmanj v Trebešah (126).

Staritika tržaška. V minoletem tednu se je porodilo v tržaški občini 87 otrok (50 moškega in 37 ženskega spola); poleg teh je bilo 6 mrtvorojenih. Umrlo je 92 oseb (43 moških in 49 ženskih). V razmerju na število prebivalstva pride 31.10 mrličev na vsake 1000 duš. — Zdravniški iskaz navaja med vzroke bolezni: 2 slučaja škrlatice, 9 slučajeve davice, 2 slučaja vročinske bolezni, 1 slučaj poporodne mrlice, 17 slučajeve jetike, 5 slučajeve unetja sopilnih organov, 2 slučaja kapi, 3 samomore in 2 umora.

† **Baron Jaromir Mundy.** Minoli četrtek se je ustrelil na Dunaju pod nekim mostom 52letni baron Jaromir Mundy, utemeljitelj dunajske in tržaške zdravniške postaje. Pokojni je vedno trčil dohodke izdatnega svojega premoženja za dobrodelne svrhe, podpiral je dijake in bolnike, in o vojnah tekom poslednjih let se je vedno odlikoval na lio u mesta s izredno požrtvovalnostjo. Baron Mundy je bil leta 1891. podaril tržaški poliambulančni družbi popolno pripravo za zdravniško postajo z vsami potrebnimi vozovi, posteljami itd. Veleč tega velikodušnega darila se je še-le oživotvorila prekorična zdravniška postaja v Trstu. — Tega izrednega človekoljuba so gnale v smrt razne nadležne in neozdravljive bolezni. — Tržaško poliambulančno društvo boče zastopal o pogrebu zdravnik dr. Tedeschi.

Selitev babice. G. Antonija Fornič, babica za uboge št. Jakobakega okraja, preselila se je iz ulice Erta hšt. 11 v ulico Scuola nuova hšt. 19.

|| **Sneg v ljubljanski okolici.** Iz Ljubljane poročajo dne 21. t. m.: Poslednje dni pojavile so se v tukajšnji okolici večkrat nevihte, ki so močno poškodovale polja in drevje. Posebno veliko škodo je napravila toča okolo Dobrave, kjer je pobila proso, koruzo, repo in ajdo. Na Kranjskih planinah je nametaval sneg in tudi danes sneži na Grintovcih in Juliških planinah, v mestu pa dežuje ter je vzduh prav hladen valed zapadlega snega v okolici.

Nepričakovana smrt in zlobnost usode. Dne 22. t. m. zvečer prišel je v tukajšnje bolnišnico 43letni brezposelni dninar Ivan Pittoni, stanujoč v ulici del Rivo hšt. 30, proseč, naj ga za božjo voljo vprejmejo v zavod, kajti boji se, da se zaduši. Pregledala sta ga dva zdravnika in spoznala, da je Pittoni v skrajni nevarnosti, za-to sta se takoj odločila, da mu režeta grlo. Komaj je bila operacija dovršena, je neerečnej izdahnul svojo

dušo. Paranje trupla je pokazalo, da je imel pokojni siromak sapnik jako vnet, da je bil poleg tega bolan na pljučah in po vrhu je imel velik tur v sapniku, torej mu ne bi bilo nikakor več človeške pomoči. — A to je le nesreča; zlobnost usode pride: Pokojni se je pravdal že več let s svojimi sorodniki za neko dedščino 15.000 gld. In baš ko je potrti udova plakaje objemala svoja otročiča, ne vedeč kakó jima in sebi preskrbeti kruha, — donese jej sluga od sodišča naznanilo, da je omenjena dedščina 15.000 gld. prisojena njenemu — sedaj pokojnemu možu! Je-li to zlobnost usode — ali božja previdnost, ki skrbi za sirote? P

Gg. delegata se prošnja za osnutje slovenske šole v Trstu pozivljamo podpisani, da se snidejo v torek dne 28. ob 8. uri zvečer v „Del. podp. društvu“ k jako važnemu posvetovanju. Fran Kravos.

Trgovina z dekleti. Dunajska policija je zasledila v sredini mesta sramotno trgovino s nedoraslimi deklicami. Zakonska dvojca Tuschel vabila je namreč nedoraste deklice v svoje stanovanje, dá, ta dva nevredneža sta lovila celó dekleta po siromašnih delih mesta in jih potem vsajala na sramotno življenje. Poleg te dvojice zaprli so še okolo 24 oseb, ki so skrivale na teh hudodelstvih.

Poskušani samomor — radi selitve. 54-letna udova Dovič je stanovala dolgih 22 let v III. nadstropju hiše št. 1 v ulici Amalia. Nje nedavno umrli soprog je bil upravitelj to hiše. Ker je bilo za udovo stanovanje preveliko, sklenila je preseliti se drugam, a kolikor stanovanj si je bila ogledala, nobeno jej ni bilo po volji. Privadila si je bila preveč na svoje sedanje stanovanje in misel na selitev napolnila jo je strahom in grozo. Minoli četrtek na rano je vatala in šla po stopnicah do 5. nadstropja in že se je pognala skozi okno, ko jo je zgrabila nje dekla za obleko in jo s vso silo potegnila nazaj. Dekla je šla namreč po tihem za svojo gospodinj, ker se jej je vedenje iste videlo zelo čudno in takó jo je rešila v zadnjem trenutku gotovo smrti. Prihitevi zdravnik je našel gospo zelo razburjeno in odredil je potrebno, da jo prepeljejo v bolnišnico, ako se jej ne pomirijo živci.

Po 24 letih zasačen vojaški begun. Minole poredno so zaprli v Trstu 45letnega Herseh Grdina, iz Bohorodexanj v Galiciji, kojega je iskala policija zaradi barantanja z dekleti. Tukajšnja policija je doznala, da je nedavno dospel iz Benetok semkaj nek človek, kojega opis se je popolnoma ujemal s Grdinom, kojega vrhu tega iščejo tudi vojaške oblasti, ker je bil pred 24. leti pobegni iz Trsta. Štirje vojaški so ga spremili s nasajenimi bodali v preiskovalni zapor.

Policijeke. Po noči na včeraj so prijeli stražarji na travniku „Vrdela“ 24letnega brezposelnega Petra G., ker se je ponašal zelo sumljivo. — Nesnani tatovi so ulomili po noči na 23. t. m. v prodajalnico jestvin Valentina Cossija v ulici della Guardia in ukradli jestvin vrednih 8 gld. in 6 gld. drobiža. — 18letnega sedlarja Ernesta G. iz italijanskega Vidma in 19letnega mesarja Antona S. iz Ljubljane so zaprli, ker sta po noči razgrajala po ulicah.

Koledar. Danes (25.): Ljudevit, kralj. — Jutri (26.): 15. pobinkoština nedelja; Srce Marijino. — V ponedeljek (27.): Jožef Kal, spozn., Natalija. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 5. uri 18 min., zatoni ob 6 uri 48 min. Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 22.5 stop., ob 2 uri pop. 27 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 24. Objavljena je ministerska naredba, koja določuje, da se sme o nedeljah in praznikih delati kruh in močnata jedila do 10. ure zjutraj in od 10. ure zvečer. Prodajo teh izdelkov ta naredba ne omejuje.

Dunaj 24. Dragan Cankov je dobil brsojavko iz Odese, v koji mu tamošnji bolgarski beguni prepovedujejo da govori v njih imenu, ako se misli povrniti na Bolgarsko.

Berolin 23. „Reichsanzeiger“ objavlja imenovanje privatnega docenta dr. Adalberta Černýja v Pragi izrednim profesorjem na zdravniški fakulteti vseučilišča v Vratislavi.

Berolin 24. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Peterburga, da so vojaške vaje v Smolensku odpovedane valed navota carjevih zdravnikov, ki mu odsvetujejo vsakršni napor.

Peterburg 24. Zdravniki trdijo, da je car obolel valed tega, ker se je bil poslednji čas preveč trudil, zatorej mu je neobhodno potreba počitka. Bolezen ni niti najmanj nevarna.

London 24. Poročila iz skrajnega Vetoka javljajo, da so se sprijeli Japonci in Korejci na ulicah (Kje?) V tem pretepu, trdijo, da so Japonci sami ubili japonskega odposlanca.

London 24. Policija jako strogo nadzoruje inozemske anarhiste na Angleškem, v Irski in Šotski. To nadzorovanje je v zvezi s strogimi naredbami, koje se izdajo v kratkem proti anarhistom. Inozemski, posebno francoski anarhisti pa kljub temu še vedno prihajajo na Angleško. Tekom tega tedna je prišlo 20 njih.

Tanger 24. Govori se, da je mladi sultan Abd-el-Azis mrtev.

Trgovinske brsojavke.

Budimpešta. Pšenica za josen 656—657, za spomlad 7—702. Koruza za avg. sept. 572 do 574. Oves za josen 575—577. Rž za josen 514—515.

Pšenica nova od 78 kil. f. 650—655, od 79 kil. f. 655—660, od 80 kil. f. 660—665, od 81 kil. f. 665—670, od 82 kil. for. 670—675.

Ječmen 620—840; proso 570—6—.

Povpraševanje po pšenici dobro ali tudi ponudbe obilne. Prodalo se je 40.000 mt. st. 5 nč. dražje. Živahno zanimanje za rž, 5—10 nč. dražje. Koruza mlačna do 5 nč. ceneje. Oves 5—10 nč. dražji. Ječmen jako stalen. Vreme lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor za avgust f. 15.30 nova roba za december f. 14.30, mirno.

Havre. Kava Santos good average za avgust 98.25, za december 98.75.

Hamburg. Santos good average za avgust 78.75, september 75.50, december 68.75, trg stalen.

Dunajska borza 24. avgusta 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.55	98.55
„ „ „ v srebru	98.55	98.60
Avstrijska renta v slatu	122.95	123. —
„ „ „ v kronah	97.85	97.80
Kreditne akcije	364.50	364.70
London 10 let	124.45	124.40
Napoleoni	9.89 1/2	9.89
100 mark	61.02 1/2	61. —
100 italj. lir	44.45	44.50

ZAHVALA.

Podpisano predsedništvo se najiskreneje zahvaljuje gg. percem, slavnemu društvu „Tržaški Sokol“ na blagohotnem sodelovanju pri veselici minole nedelje in vsem onim, ki so po svoji moči pomagali, da se je letošnja „obletnica“ obnesla toli sijajno v vsakem pogledu.

V Trstu, dne 22. avgusta 1894.

Predsedništvo „Del. podpornega društva“.
M. MANDIČ, M. KAMUŠČIČ,
predsednik, tajnik.

Dr. Gustav Gregorin

odvetnik v Trstu

je premestil svojo pisarno

s dnem 24. avgusta t. l.

v Via Molin Piccolo

št. 3, II nadstr.

Gostilna „Štoka“

staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino, a debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine

iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanillo v hiši Jakoba Brunnerja št. 3 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprešno mleko po 14 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (friska) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže

Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“

in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v rarnih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, Cl. kavarnar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu.

„Pri dvanaestih murvah“, priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 104—23

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO

vpisana zadruga z omejenim poročitvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato preiskrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3) pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi se deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu

(poprej Pertotova) 10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba z gorkimi in mrlnimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržnih cenah. Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani

se še vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5